ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

13. března 2008 *

Ve věci C-96/06,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím Finanzgericht Hamburg (Německo) ze dne 23. ledna 2006, došlým Soudnímu dvoru dne 17. února 2006, v řízení

Viamex Agrar Handels GmbH

proti

Hauptzollamt Hamburg-Jonas,

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení A. Rosas, předseda senátu, J. N. Cunha Rodrigues, J. Klučka (zpravodaj), A. Ó Caoimh a P. Lindh, soudci,

generální advokát: P. Mengozzi,
vedoucí soudní kanceláře: B. Fülöp, rada,

* Jednací jazyk: němčina.

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 1. března 2007,

s ohledem na vyjádření předložená:

– za Viamex Agrar Handels GmbH W. Schedlem, Rechtsanwalt,

– za Hauptzollamt Hamburg-Jonas G. Seber, jako zmocněnkyní,

– za Komisi Evropských společenství F. Erlbacherem, jako zmocněncem,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 15. listopadu 2007,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 5 odst. 3 nařízení Komise (ES) č. 615/98 ze dne 18. března 1998, kterým se stanoví prováděcí pravidla pro režim vývozních náhrad, pokud jde o ochranu živého skotu během přepravy (Úř. věst. L 82, s. 19).

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Viamex Agrar Handels GmbH (dále jen „Viamex“) a Hauptzollamt Hamburg-Jonas (dále jen „Hauptzollamt“) ohledně vývozních náhrad za živý skot vyvážený do Libanonu.

Právní rámec

Nařízení č. 615/98

3 Článek 13 odst. 9 druhý pododstavec nařízení Rady (EHS) č. 805/68 ze dne 27. června 1968 o společné organizaci trhu s hovězím a telecím masem (Úř. věst. L 148, s. 24), ve znění nařízení Rady (ES) č. 2634/97 ze dne 18. prosince 1997 (Úř. věst. L 356, s. 13), stanoví, že výplata vývozní náhrady za živá zvířata je podmíněna dodržováním právních předpisů Společenství týkajících se dobrých životních podmínek zvířat a zejména ochrany zvířat během přepravy.

4 Prováděcí pravidla k nařízení č. 805/68, ve znění nařízení č. 2634/97, byla upřesněna nařízením č. 615/98.

5 Článek 1 nařízení č. 615/98 stanoví, že výplata vývozních náhrad za živý skot je podmíněna tím, že se během přepravy zvířat až do místa jejich první vykládky v třetí zemi určení dodrží ustanovení směrnice Rady 91/628/EHS ze dne 19. listopadu 1991 o ochraně zvířat během přepravy a o změně směrnic 90/425/EHS a 91/496/EHS (Úř. věst. L 340, s. 17; Zvl. vyd. 03/12, s. 133), ve znění směrnice Rady 95/29/ES ze dne

29. června 1995 (Úř. věst. L 148, s. 52; Zvl. vyd. 03/17, s. 466, dále jen „směrnice 91/628“) a ustanovení uvedeného nařízení.

6 Podle článku 2 tohoto nařízení je prováděna kontrola zvířat při opuštění celního území Evropského společenství. Úřední veterinář musí ověřit a potvrdit, že zvířata jsou schopna přepravy v souladu s ustanoveními směrnice 91/628, že dopravní prostředek, ve kterém zvířata opustí celní území Společenství, je v souladu s požadavky této směrnice a že byla učiněna opatření pro péči o zvířata během přepravy v souladu s uvedenou směrnicí.

7 Článek 2 odst. 3 zmíněného nařízení stanoví:

„Pokud úřední veterinář ve výstupním místě zjistí, že jsou splněny požadavky podle odstavce 2, potvrdí to touto poznámkou

[…]

– Kontroly uvedené v článku 2 nařízení (ES) č. 615/98 uspokojivé

– […]

a razítkem a podpisem dokladu o opuštění celního území Společenství buď v kolonce J kontrolního výtisku T5, nebo na vhodné místo vnitrostátního dokladu. V případě potřeby úřední veterinární lékař uvede:

– počet zvířat, která již nejsou schopna další přepravy, a jsou proto z turnusu vyřazena,

nebo

– poznámku podle čl. 3 odst. 3.“ *(neoficiální překlad)*

8 Článek 3 odst. 2 nařízení č. 615/98 stanoví:

„Osoba pověřená kontrolou vypracuje kontrolní zprávu, která uvádí:

– počet živých zvířat vyložených z dopravního prostředku,

– počet zvířat uvedených v první odrážce, jejichž tělesný a zdravotní stav opravňuje k závěru, že nebyly dodrženy právní předpisy Společenství o ochraně zvířat během přepravy,

– zda jsou živá zvířata umístěna do karantény, či nikoli.“ *(neoficiální překlad)*

9 Článek 5 odst. 1 tohoto nařízení uvádí:

„1. Vývozce sdělí příslušnému orgánu členského státu, který přijal vývozní prohlášení, všechny potřebné podrobnosti o přepravě, a to nejpozději v době podání vývozního prohlášení.

Současně nebo nejpozději, až se o tom dozví, sdělí vývozce příslušnému orgánu každou možnou změnu dopravního prostředku.“ *(neoficiální překlad)*

10 Podle čl. 5 odst. 2 nařízení č. 615/98 musí být žádost o výplatu vývozních náhrad doplněna důkazem, že byl dodržen článek 1 tohoto nařízení, přičemž tento důkaz spočívá v předložení kontrolního výtisku T5 a kontrolní zprávy společnosti pro kontrolu spolu s veterinárním osvědčením.

11 Článek 5 odst. 3 nařízení č. 615/98 nicméně stanoví, že vývozní náhrada se nevyplácí za zvířata, která uhynula během přepravy, nebo zvířata, u nichž příslušný orgán na základě podkladů podle odstavce 2, zpráv o kontrole podle článku 4 nebo jakékoliv

jiné skutečnosti, kterou má k dispozici, týkající se dodržování ustanovení uvedených v článku 1 dospěl k závěru, že nebyla dodržena směrnice 91/628.

12 Článek 5 odst. 6 nařízení č. 615/98 stanoví:

„Pokud kontrola podle čl. 3 odst. 1 nemohla být provedena z důvodů, které nelze klást za vinu vývozci, může příslušný orgán na základě odůvodněné žádosti vývozce uznat jiné doklady, které opravňují k závěru, že směrnice [91/628] byla dodržena." *(neoficiální překlad)*

Směrnice 91/628

13 Podle čl. 5 odst. 1 písm. b) a c) směrnice 91/628 členské státy dbají na to, aby každá fyzická nebo právnická osoba přepravující zvířata za účelem zisku používala pro přepravu zvířat uvedených v této směrnici dopravní prostředky, které umožňují dodržovat požadavky stanovené v příloze k této směrnici a nepřepravovala nebo nenechala přepravovat zvířata za podmínek, za nichž by mohla být poraněna nebo vystavena zbytečnému utrpení.

14 Bod 17 uvedené přílohy stanoví, že vybavení plavidel musí umožňovat přepravu zvířat, aniž by zvířata byla vystavena poranění nebo zbytečnému utrpení.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

15 Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že dne 8. března 1999 uvedla Viamex v celním prohlášení pro Hauptzollamt Kiel vývoz 35 kusů živého skotu do Libanonu na palubě lodi Al Haijj Moustafa II (dále jen „loď") a z tohoto titulu požadovala od Hauptzollamt poskytnutí vývozní náhrady.

16 Rozhodnutím ze dne 1. února 2001 Hauptzollampt zamítl tuto žádost z důvodu, že loď byla v době přepravy uvedena na negativním seznamu lodí, o nichž bylo rozhodnuto, že jsou nevhodné k přepravě živého dobytka, sestaveném Komisí Evropských Společenství (dále jen „negativní seznam"). Při kontrole provedené na palubě lodi dne 18. a 19. února 1997 totiž útvary Potravinového a veterinárního úřadu zjistily, že tato loď má závažné nedostatky a nesplňuje požadavky směrnice 91/628.

17 Potravinový a veterinární úřad má významnou úlohu při provádění a používání právních předpisů Společenství týkajících se bezpečnosti potravin, zdraví zvířat a rostlin a dobrých životních podmínek zvířat.

18 Jeho posláním je zejména prostřednictvím inspekcí v členských státech a hodnocení, která provádí, podporovat účinné kontrolní systémy v oblasti bezpečnosti a kvality potravin, jakož i ve veterinární a rostlinolékařské oblasti a ověřovat dodržování ustanovení právních předpisů Společenství v těchto oblastech v Evropské unii a ve třetích zemích vyvážejících do Unie. Kromě toho je jeho posláním přispívat k vypracovávání politiky Společenství ve zmíněných oblastech.

19 Při kontrole, kterou provedly na lodi útvary tohoto úřadu, se ukázalo, že jednak můstky, přístup k chodbám, jakož i ohrady se nacházely ve stavu, který mohl způsobit zvířatům poranění, a jednak že neumožňovaly zabránit tomu, aby zvířata mohla uniknout. Kromě toho byly tyto můstky, přístup ke chodbám a ohrady opotřebované, zrezavělé a jejich stav činil obtížným jakékoliv čištění nebo dezinfekci.

20 V tomto ohledu ze spisu vyplývá, že Viamex přiložila ke své žádosti o vývozní náhradu jednak písemné prohlášení kapitána lodi ze dne 16. října 1997, které zmiňovalo opravné práce a bylo spolupodepsáno vedoucím pohraniční kontrolní veterinární stanice Koper (Slovinsko), a jednak posudek kanceláře havarijních znalců Kähler & Prinz AG ze dne 22. září 1998.

21 Nicméně loď byla vyškrtnuta z negativního seznamu až dne 24. ledna 2000 na základě ověření provedeného v průběhu listopadu 1999, tedy přibližně osm měsíců po uskutečnění vývozu dotčeného v původním řízení.

22 Rozhodnutím ze dne 18. května 2001 Hauptzollamt zamítl stížnost podanou Viamex proti rozhodnutí ze dne 1. února 2001.

23 Viamex podala proti tomuto zamítavému rozhodnutí žalobu s odůvodněním, že žádné ustanovení týkající se náhrad ani žádné ustanovení směrnice 91/628 nevyžaduje, aby loď byla schválena pro přepravu živého dobytka.

24 Hauptzollamt zdůrazňuje, že podle čl. 5 odst. 3 nařízení č. 615/98 k tomu, aby mohl být odmítnut nárok na náhradu, stačí, že příslušný orgán má k dispozici skutečnosti umožňující dojít k závěru, že směrnice 91/628 nebyla dodržena. Má tak za to, že toto ustanovení neukládá příslušnému orgánu prokázat, že směrnice nebyla dodržena.

25 V každém případě Hauptzollamt uvádí, že dne 3. prosince 1999 obdržel aktualizaci negativního seznamu, podle níž loď stále nesplňovala podmínky uložené směrnicí 91/628.

26 Tato aktualizace byla provedena při příležitosti inspekce, kterou v průběhu listopadu 1999 uskutečnili zaměstnanci britského ministerstva zemědělství, rybolovu a potravinářství. Z kontroly britských orgánů zejména vyplynulo, že loď byla schválena pouze dočasně a výhradně pro přepravu ovcí. Přitom vzhledem k rozdílu ve velikosti ovce a skotu způsobilost k přepravě ovcí neumožňuje dojít k závěru, že loď mohla přepravovat také skot.

27 Hauptzollamt měl proto s ohledem na tyto skutečnosti za to, že směrnice 91/628 nemohla být během přepravy dotčené v původním řízení dodržena a že podmínky odmítnutí vývozní náhrady stanovené v čl. 5 odst. 3 nařízení č. 615/98 byly splněny.

28 Vzhledem k tomu, že Finanzgericht Hamburg má za to, že řešení sporu závisí na výkladu čl. 5 odst. 3 nařízení č. 615/98, rozhodl se přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Jedná se v čl. 5 odst. 3 nařízení č. 615/98 o případ vyloučení, takže Hauptzollamt […] nese důkazní břemeno, pokud jde o to, že podmínky tohoto ustanovení byly splněny?

2) V případě kladné odpovědi na předcházející otázku: vyžaduje závěr ve smyslu čl. 5 odst. 3 nařízení č. 615/98 o tom, že směrnice [91/628] nebyla dodržena, aby příslušný orgán prokázal konkrétní porušení [této] směrnice […], nebo příslušný orgán splní povinnost odůvodnění a důkazního břemene, pokud se omezí na vylíčení a prokázání skutečností, které, souhrnně posouzeny, tvoří souhrn indicií svědčící se značnou pravděpodobností o tom, že co se týče (mimo jiné) dotčeného vývozu, směrnice [91/628] nebyla dodržena?

3) Bez ohledu na odpovědi na první a druhou otázku: Může orgán vývozci (zcela) odmítnout vyplacení vývozní náhrady podle čl. 5 odst. 3 nařízení č. 615/98, pokud neexistuje žádná indicie, že u dotčeného vývozu byly během přepravy dotčeny dobré životní podmínky zvířat (případným) porušením směrnice 91/628?“

K předběžným otázkám

K první a druhé otázce

29 Podstatou první a druhé otázky předkládajícího soudu, které je třeba přezkoumat společně, je, zda v případě, kdy vývozce předloží všechny dokumenty vyžadované podle čl. 5 odst. 2 nařízení č. 615/98, přísluší jemu nebo příslušnému orgánu prokázat, že podmínky stanovené v odstavci 3 tohoto článku byly splněny. Pokud důkazní břemeno nese příslušný orgán, předkládající soud chce zjistit, o jaké skutečnosti se může opřít uvedený orgán k tomu, aby dospěl k závěru, že směrnice 91/628 nebyla dodržena, a zda stačí, aby tyto skutečnosti uvedl, nebo musí prokázat konkrétní porušení této směrnice.

30 V tomto ohledu, podle ustálené judikatury, jelikož je systém vývozních náhrad založen na fakultativních prohlášeních, kdy se vývozce rozhodl využít tohoto systému z vlastní vůle, musí vývozce dodat relevantní informace nutné pro vznik nároku na náhradu a pro stanovení její výše. Soudní dvůr v souvislosti s nařízením Komise (EHS) č. 3665/87 ze dne 27. listopadu 1987, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu vývozních náhrad pro zemědělské produkty (Úř. věst. L 351, s. 1), a systémem sankcí stanoveným v tomto nařízení již rozhodl, že co se týče režimu podpor Společenství, poskytnutí podpory je nutně podřízeno podmínce, že její příjemce předloží všechny záruky poctivosti a spolehlivosti (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 11. července 2002, Käserei Champignon Hofmeister, C-210/00, Recueil, s. I-6453, bod 41 a ze dne 1. prosince 2005, Fleisch-Winter, C-309/04, Sb. rozh. s. I-10349, bod 31).

31 Soudní dvůr kromě toho rozhodl, že vývozce tím, že uvede produkt ve vývozním prohlášení v rámci řízení o vývozní náhradě, naznačuje, že produkt splňuje všechny nezbytné podmínky této náhrady. V případě, že je prohlášení zpochybněno příslušným orgánem, vývozci přísluší prokázat podle pravidel dokazování vnitrostátního práva, že uvedené podmínky jsou splněny (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek Fleisch-Winter, body 32 a 35).

32 Takový systém je stanoven v rámci režimu vývozních náhrad, pokud jde o dobré životní podmínky živého skotu během přepravy, a vývozci přísluší prokázat podle čl. 5 odst. 1 a 2 nařízení č. 615/98, že podmínky pro poskytnutí vývozní náhrady jsou splněny.

33 Za tím účelem musí vývozce jednak sdělit příslušnému orgánu členského státu, který přijal prohlášení, všechny potřebné podrobnosti o přepravě, a to nejpozději v době podání vývozního prohlášení. Kromě toho musí za účelem obdržení výplaty vývozní náhrady prokázat dodržení ustanovení článku 1 nařízení č. 615/98, a v důsledku toho směrnice 91/628 tím, že předloží doklady uvedené v čl. 2 odst. 3, respektive v čl. 3 odst. 2 tohoto nařízení. Mimoto čl. 5 odst. 6 tohoto nařízení za určitých podmínek umožňuje, aby vývozce předložil jiné doklady potvrzující, že ustanovení směrnice 91/628 byla dodržena.

34 Nicméně jak vyplývá z účelu článků 3 a 5 nařízení č. 615/98 předložení zmíněných dokladů vývozcem nepředstavuje nevyvratitelný důkaz o dodržení článku 1 tohoto nařízení ani směrnice 91/628. Tento důkaz se totiž jeví jako dostatečný pouze tehdy, pokud příslušný orgán nemá k dispozici skutečnosti, s ohledem na které může mít za to, že uvedená směrnice nebyla dodržena.

35 Tento výklad je potvrzen zněním čl. 5 odst. 3 nařízení č. 615/98, podle něhož příslušný orgán může odmítnout vyplacení vývozní náhrady za zvířata, u nichž na základě podkladů podle odstavce 2 zmíněného článku 5, zpráv o kontrole podle článku 4 tohoto nařízení nebo jakékoliv jiné skutečnosti, kterou má k dispozici, týkající se dodržování ustanovení uvedených v článku 1 zmíněného nařízení, dospěl k závěru, že směrnice 91/628 nebyla dodržena.

36 Je tedy nutno konstatovat, že i přesto, že vývozce předloží doklady podle čl. 5 odst. 2 nařízení č. 615/98, příslušný orgán může dojít k závěru, že vývozce nedodržel ustanovení článku 1 tohoto nařízení ani ustanovení směrnice 91/628, za předpokladu, že jsou zejména splněny podmínky stanovené v čl. 5 odst. 3 zmíněného nařízení.

37 S ohledem na skutečnost, že podle čl. 5 odst. 2 nařízení č. 615/98 vývozci přísluší předložit důkaz o dodržení ustanovení článku 1 tohoto nařízení, povinností příslušného orgánu je analyzovat tyto důkazy a jakoukoliv jinou skutečnost, kterou má k dispozici, aby mohl dojít k závěru, že ustanovení směrnice 91/628 byla, nebo nebyla dodržena, a rozhodnout, zda je namístě poskytnout vývozní náhradu, nebo nikoli.

38 Nicméně čl. 5 odst. 3 nařízení č. 615/98 nemůže být vyložen v tom smyslu, že umožňuje příslušnému orgánu, aby svévolně zpochybnil důkazy, které vývozce přiložil ke své žádosti o vývozní náhradu. Soudní dvůr v tomto ohledu rozhodl, že prostor pro uvážení, který má příslušný orgán, není neomezený, neboť je vymezen článkem 5 nařízení č. 615/98 (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 17. ledna 2008, Viamex Agrar Handel a ZVK, C-37/06 a C-58/06, Sb. rozh. s. I-69, bod 39). Zdá se, že uvedený

prostor pro uvážení je zvláště omezen, pokud jde o povahu a důkazní hodnotu skutečností, jichž se tento orgán dovolává.

39 Zaprvé pokud jde o povahu zmíněných skutečností, je třeba připomenout, že Soudní dvůr mimo jiné rozhodl, že příslušný orgán může shledat, že směrnice 91/628 nebyla dodržena, pouze na základě dokladů týkajících se zdraví zvířat uvedených v čl. 5 odst. 2 nařízení č. 615/98, zpráv o kontrole podle článku 4 tohoto nařízení nebo na základě jakékoliv jiné skutečnosti týkající se dodržování ustanovení uvedených v článku 1 uvedeného nařízení, která má dopad na dobré životní podmínky zvířat (viz výše uvedený rozsudek Viamex Agrar Handel a ZVK, body 39 až 41).

40 Zadruhé, pokud jde o důkazní hodnotu skutečností, které mohou být zohledněny, je třeba mít za to, že příslušný orgán se nemůže omezit na namítání pouhých domněnek nebo pochybností ohledně dodržení směrnice 91/628 k tomu, aby zpochybnil důkazy předložené vývozcem podle čl. 5 odst. 2 nařízení č. 615/98. Takový výklad by nutně zbavil uvedený čl. 5 odst. 2 jakéhokoliv užitečného účinku a vytvořil by právní nejistotu pro vývozce, pokud jde o podmínky vyžadované k výplatě vývozní náhrady.

41 Příslušnému orgánu tedy podle čl. 5 odst. 3 nařízení č. 615/98 přísluší, aby se opřel o objektivní a konkrétní skutečnosti týkající se dobrých životních podmínek zvířat, které mohou prokázat, že doklady, které vývozce přiložil ke své žádosti o vývozní náhradu, neumožňují prokázat dodržení ustanovení směrnice 91/628 během přepravy, přičemž vývozci přísluší případně prokázat, proč důkazy dovolávané příslušným orgánem k tomu, aby dospěl k závěru o nedodržení nařízení č. 615/98 a směrnice 91/628, nejsou relevantní (viz obdobně výše uvedený rozsudek Fleisch-Winter, bod 35).

42 V každém případě příslušný orgán je povinen odůvodnit své rozhodnutí tím, že uvede důvody, pro které má za to, že důkazy předložené vývozcem neumožňují dojít k závěru, že ustanovení směrnice 91/628 byla dodržena. Zmíněný orgán je zejména povinen za tímto účelem provést objektivní posouzení dokladů, které mu byly předloženy, a prokázat náležitý charakter skutečností, kterých se dovolává k prokázání toho, že dokumentace přiložená k žádosti o vývozní náhradu nemůže prokázat dodržení relevantních ustanovení směrnice 91/628. Takové odůvodněné rozhodnutí je nezbytné zejména pro vývozce za tím účelem, aby mohl podat proti tomuto rozhodnutí, které zcela nebo částečně zamítá jeho žádost o vývozní náhradu, opravný prostředek.

43 Předkládajícímu soudu přísluší ověřit ve sporu v původním řízení, zda ve světle zejména dokladů, které Viamex přiložila ke své žádosti o vývozní náhradu, a negativního seznamu uvedeného v bodech 16, 21 a 25 tohoto rozsudku, byla loď v době přepravy zvířat v souladu s ustanoveními směrnice 91/628.

44 S ohledem na výše uvedené je třeba na první a druhou otázku odpovědět tak, že i přesto, že vývozce předloží doklady podle čl. 5 odst. 2 nařízení č. 615/98, příslušný orgán může podle čl. 5 odst. 3 zmíněného nařízení dojít k závěru, že směrnice 91/628 nebyla dodržena. Příslušný orgán může nicméně dojít k tomuto závěru pouze tak, že se opře o doklady uvedené v článku 5 nařízení č. 615/98, o zprávy o kontrole uvedené v článku 4 téhož nařízení týkající se zdraví zvířat nebo o jakoukoliv jinou objektivní skutečnost, která má dopad na dobré životní podmínky zmíněných zvířat a jež může zpochybnit doklady předložené vývozcem, přičemž vývozci přísluší případně prokázat, proč důkazy dovolávané příslušným orgánem k tomu, aby dospěl k závěru o nedodržení směrnice, nejsou relevantní.

Ke třetí otázce

45 Podstatou třetí otázky předkládajícího soudu je, zda příslušný orgán může odmítnout vývozní náhradu podle čl. 5 odst. 3 nařízení č. 615/98, i když žádná skutečnost neumožňuje konkrétně určit, že z důvodu nedodržení ustanovení směrnice 91/628 byly dotčeny dobré životní podmínky přepravovaných zvířat.

46 V tomto ohledu je třeba připomenout, že s ohledem na znění článku 1 a čl. 5 odst. 3 nařízení č. 615/98 a účel tohoto nařízení představuje dodržování ustanovení směrnice 91/628 předběžnou podmínku pro výplatu vývozních náhrad (viz výše uvedený rozsudek Viamex Agrar Handel ZVK, bod 37).

47 Jak uvedl generální advokát v bodě 44 svého stanoviska, ze znění čl. 5 odst. 3 nařízení č. 615/98 jasně vyplývá, že zákonodárce Společenství podmínil vyplacení vývozních náhrad dodržením ustanovení směrnice 91/628, nezávisle na jakémkoliv zjištění konkrétní újmy způsobené zvířatům během jejich přepravy.

48 Zdá se totiž, že zákonodárce Společenství měl na základě vědeckých a veterinárních studií, jakož i hodnocení uplatňování právních předpisů Společenství v oblasti ochrany zvířat za to, že dobré životní podmínky zvířat mohou být ohroženy a nemohou již být zajištěny, jakmile nejsou dodržována ustanovení směrnice 91/628 týkající se zdraví zvířat.

49 Takový přístup se ostatně jeví zcela odůvodněn okolností, že v praxi není vždy možné, aby příslušný orgán zjistil, že zvířata skutečně trpěla nebo byla poraněna z důvodu nedodržení zmíněných ustanovení.

50 Za těchto podmínek příslušný orgán, který zjistí, že v rozporu zejména s bodem 17 přílohy směrnice 91/628 vybavení plavidla neumožňovalo přepravu zvířat, aniž by byla vystavena poranění nebo zbytečnému utrpení, je oprávněn odmítnout vyplacení vývozní náhrady.

51 Příslušnému orgánu tedy přísluší posoudit, zda nedodržení ustanovení směrnice 91/628 mělo dopad na dobré životní podmínky zvířat, zda může být takové nedodržení případně napraveno a zda musí být jeho důsledkem ztráta, snížení nebo zachování vývozní náhrady. Témuž orgánu rovněž přísluší rozhodnout o tom, je-li třeba snížit vývozní náhradu v poměru k počtu zvířat, která podle něho mohla trpět v důsledku nedodržení směrnice 91/628, nebo zdali tato náhrada nemá být vyplacena, jelikož nedodržení ustanovení uvedené směrnice mělo nutně dopady na dobré životní podmínky všech zvířat (viz výše uvedený rozsudek Viamex Agrar Handel a ZVK, bod 44).

52 Proto je třeba na třetí otázku odpovědět tak, že podle čl. 5 odst. 3 nařízení č. 615/98 může příslušný orgán odmítnout vyplacení vývozní náhrady z důvodu nedodržení ustanovení směrnice 91/628 týkajících se zdraví zvířat, i když žádná skutečnost neumožňuje určit, že dobré životní podmínky přepravovaných zvířat byly konkrétně dotčeny.

K nákladům řízení

53 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

1) I přesto, že vývozce předloží doklady podle čl. 5 odst. 2 nařízení Komise (ES) č. 615/98 ze dne 18. března 1988, kterým se stanoví prováděcí pravidla pro režim vývozních náhrad, pokud jde o ochranu skotu během přepravy, příslušný orgán může podle čl. 5 odst. 3 zmíněného nařízení dojít k závěru, že směrnice Rady 91/628/EHS ze dne 19. listopadu 1991 o ochraně zvířat během přepravy a o změně směrnic 90/425/EHS a 91/496/EHS, ve znění směrnice Rady 95/29/ES ze dne 29. června 1995, nebyla dodržena. Příslušný orgán může nicméně dojít k tomuto závěru pouze tak, že se opře o doklady uvedené v článku 5 nařízení č. 615/98, o zprávy o kontrole uvedené v článku 4 téhož nařízení týkající se zdraví zvířat nebo o jakoukoliv jinou objektivní skutečnost, která má dopad na dobré životní podmínky zmíněných zvířat a jež může zpochybnit doklady předložené vývozcem, přičemž vývozci přísluší případně prokázat, proč důkazy dovolávané příslušným orgánem k tomu, aby dospěl k závěru o nedodržení směrnice, nejsou relevantní.

2) Podle čl. 5 odst. 3 nařízení č. 615/98 může příslušný orgán odmítnout vyplacení vývozní náhrady z důvodu nedodržení ustanovení směrnice 91/628, ve znění směrnice 95/29, týkajících se zdraví zvířat, i když žádná skutečnost neumožňuje určit, že dobré životní podmínky přepravovaných zvířat byly konkrétně dotčeny.

Podpisy.